

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.298/2016/4.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Jakab Sándor ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Méhes László ügyvéd

A per tárgya: munkaviszony megszüntetés jogellenessége és
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.221/2015/7.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.M.2308/2013/22.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.221/2015/7. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 70.000 (hetvenezer) forint és 18.900 (tizennyolcezer-kilencszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperes által viselendő felülvizsgálati eljárási illetéket 70.000 (hetvenezer) forintban állapítja meg, így a tévesen lerótt további 214.300 (kettőszáztizennégyezer-háromszáz) forint illetéket visszaigényelheti.

A közbenső ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2002. november 1-jétől állt az alperes illetve jogelődje alkalmazásában, utolsó munkaköre minőségbiztosítási igazgató volt.
- [2] A felperes 2005. májusától gyermekvállalás miatt a munkavégzéstől távol volt. 2010-ben jelezte a visszatérési szándékát a munkáltatónál, és ekkor még csak napi 6 órás időtartamú munkavégzésről folyt a felek között a megbeszélés. Ezt követően a munkáltató állásidőre járó juttatást fizetett, majd 2012. október 29-én felszólította a felperest, hogy november 1-jével álljon munkába a budapesti székhelyen.
- [3] A felperes a gyermekei sorozatos megbetegedése miatt nem tudta felvenni a munkát, 2012. december 1-jén jelent meg munkavégzés céljából az alperes székhelyén.
- [4] Az alperes heti bontásban megjelölve adta ki a felperes részére az ellátandó feladatokat. Abban egyeztek meg, hogy a munkavállaló az időközben felgyülemlett szabadságát veszi igénybe, ezért 2012. december 14-étől folyamatosan távol volt a munkahelyétől.
- [5] A felperes előadása szerint 2012. december elején tudta meg, hogy a negyedik gyermekével állapotos, ezt azonnal nem közölte a munkáltatóval. Állítása szerint különböző vizsgálatokat végeztetett el annak érdekében, hogy az állapotosság ténye biztosan kiderüljön, azok eredménye ezt minden kétséget kizáróan 2013. január 12-én igazolta.
- [6] A felperes 2013. január 14-én felvette a munkát, majd sms-ben az ügyvezetőtől négy szemközti beszélgetésre kért időpontot. A munkáltató még ezen a napon 15 óra 30 perckor behívatta a felperest a munkáltatói jogkör-gyakorlójának irodájába, ahol jelen volt a HR vezető, annak asszisztense, valamint az ügyvezető. Dr. K.R. ügyvezető közölte a jogviszony megszüntetés tényét, és a felmondást megkísérelte átadni. Ezt a felperes megtagadta közölve, hogy gyermeket vár.
- [7] Az eseményeket követően a munkáltató jegyzőkönyvet vett fel a felmondás átadásának megkísérléséről, utóbb azt postai úton kézbesítette a felperes részére.
- [8] A felmondás indokai között egyrészt szerepelt, hogy minőségbiztosítási és környezetvédelmi vezetőként már több irányú végzettséggel, és jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező munkavállalót foglalkoztatnak, a felperes munkakörének, illetve munkaviszonyának fenntartására pedig költséghatékonyság miatt nincs lehetőség. Emellett a munkáltató hivatkozott a részéről bekövetkezett bizalomvesztésre is.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [9] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a

munkaviszonyát az alperes jogellenesen szüntette meg, mivel állapotossága miatt védettség alatt állt. Emellett hivatkozott arra, hogy a felmondásban írtak valósága és okszerűsége is vitatott. A jogellenesség jogkövetkezményeit igényelte végkielégítés fizetése mellett.

- [10] Az alperes a kereset elutasítását és a felmondás hatályában való fenntartását kérte. Álláspontja szerint a felmondás közlésekor a felperes nem állt felmondási tilalom alatt tekintettel arra, hogy az akkor hatályos jogszabályok értelmében nem tájékoztatta állapotáról a munkáltatót, aki csak akkor értesült a felperes várandósságáról, amikor a jogviszonyt megszüntető iratot át akarta adni.

Az első- és másodfokú ítélet

- [11] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.M.2308/2013/22. számú ítéletével a keresetnek részben helyt adott és kötelezte az alperest, hogy fizessen a felperesnek 3 havi távolléti díjnak megfelelő összegű végkielégítésként 710.700 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban Mt.) 65. §-ának (1), (3) és (4) bekezdésében, valamint az (5) bekezdésében szabályozottakra, továbbá az Mt. 56. §-ának (1) és (2) bekezdésére.
- [13] A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a munkáltató részéről került sor először a munkaviszony megszüntetésének közlésére, és a felperes csak ezt követően tájékoztatta a munkáltatót az állapotosságának tényéről.
- [14] Az Alkotmánybíróság 2014. május 27-én kelt II/3716/2012. számú határozatával megállapította, hogy a 2012. évi I. törvény 65. § (5) bekezdése „a felmondás közlését megelőzően” szöveg része alaptörvény ellenes, ezért azt megsemmisítette. Így ez a következő szöveggel maradt hatályban: „A (3) bekezdés a) és e) pontban meghatározott körülményre a munkavállaló csak akkor hivatkozhat, ha erről a munkáltatót tájékoztatta”.
- [15] Az Alkotmánybíróság határozata 2014. május 27-én született, és a határozat a kérdéses jogszabály helyébe lépő kitételt nem visszamenőleges hatállyal, hanem jövőre nézve szüntette meg, azaz a bíróság álláspontja szerint ezen semmisség 2014. május 27-étől „érvényes”, így a perbeli esetben még a korábbi hatályos szöveg volt értelmezendő.
- [16] A bíróság megállapította, hogy a felperes nem állt törvényi védelem alatt a felmondás közlésekor, emiatt a jogviszony megszüntetés nem jogellenes, és nem rendeltetésellenes.
- [17] Egyebekben az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az átszervezésre vonatkozó felmondási ok valós és okszerű. Tekintettel arra, hogy a felmondás vonatkozásában az alperes a felperes részére kifejezetten azért nem fizetett végkielégítést, mert a felmondás indokainak egy részét a munkavállaló magatartására

alapította, a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ezen felmondási ok jogszerűségének hiánya miatt a felperes a végkielégítésre jogosultságot szerzett, amelynek mértékét 3 havi távolléti díj összegében határozta meg.

- [18] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 6.Mf.680.221/2015/7. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperes 2013. január 14-én kelt felmondása jogellenes.
- [19] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállás pontosítását és kiegészítését tartotta szükségesnek. Rámutatott arra, hogy a felperes 2013. január 10-én csütörtökön a szabadsága alatt vett részt ultrahang vizsgálaton, ekkor nála 12 hetes terhességet állapítottak meg. Ezután jelezte a munkáltatónál, hogy január 14-én hétfőn munkába kíván állni. 15 óra 2 perckor e-mail üzenetben kérte dr. K.R. ügyvezetőt, hogy szánjon rá egy kis időt, mivel négy szemközt szeretne vele beszélni, vagy vele és a másik ügyvezetővel együttesen. Az alperes még aznap 16 órát követően hívatta a felperest. A megbeszélésen a HR vezető és a HR asszisztens jelenlétében a munkáltatói jogkör-gyakorlója elmondta, hogy a felperes munkaviszonyát megszünteti, és át kívánta nyújtani a felmondást. A felperes ekkor közölte, hogy „nem mondhattok fel nekem, mert terhes vagyok”, és megtagadta az intézkedésről szóló irat átvételét. Minderről a munkáltató jegyzőkönyvet vett fel, amelyben rögzítette, hogy „A szabadságát követően - a mai napon B.A.T.a munkáját felvette, dr. habil. K.R. ügyvezető 2013. január hó 14-én 16:15 időpontban a felsorolt személyek jelenlétében bejelentette B.A.T.munkavállalónak, hogy a munkaviszonyát 2013. január hó 15. napjával rendes felmondással felmondja. Ezt követően a felmondást B.A.T.kezébe adta. B.A.T.a felmondást az asztalra helyezte és közölte, hogy nem veszi át, mert terhes”. A jegyzőkönyvön a felperes a 16:15-ös időpontot 16:04-es időpontra javította, és a jegyzőkönyv utolsó mondatát áthúzva ráírta: „B.A. azt közölte, hogy állapotos, erről való beszélni akaró szándékát jelezte e-mailben 15 óra 02 perckor dr. K. R-nek, ezért nem vette át a felmondást”.
- [20] Az események időbeli sorrendjét megfelelő súllyal figyelembe véve a másodfokú bíróság megállapíthatónak találta, hogy a felperes miután megbizonyosodott az ultrahang vizsgálat alapján arról, miszerint a terhesség kimenetele szempontjából bizonytalan első trimeszteren túljutott, a szabadságát éppen abból a célból szakította meg, hogy közölje a munkáltatóval a várandósság tényét. A fellebbezéshez csatolt - a másodfokú eljárásban közölt bizonyítási teherre figyelemmel bizonyítékként figyelembe vehető - e-mail üzenetből kitűnik, hogy a felperes négy szemközti beszélgetést kért az ügyvezetőtől, melyből alappal lehet következtetni arra, hogy az általa kezdeményezett megbeszélés arra irányult, hogy a terhesség tényét közölje a munkáltatóval. Meg lehetett tehát állapítani, hogy a felperes elindította azt a kommunikációs láncolatot, amelynek eredménye a munkáltató tájékoztatása lett volna a várandósság

tényéről.

- [21] Az Mt. 6. § (4) bekezdése általános magatartási követelményként írja elő, hogy az e törvény hatálya alá tartozók kötelesek egymást minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy ezek változásáról tájékoztatni, amely a munkaviszony létesítése, valamint az e törvényben meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges. Az Mt. 18. § (1) bekezdése a tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatban előírja, hogy azt olyan időben és módon kell megtenni, hogy lehetővé tegye a jog gyakorlását és a kötelezettség teljesítését.
- [22] A másodfokú bíróság álláspontja szerint amennyiben a munkavállaló által kezdeményezett megbeszélésen a munkáltató nem ad lehetőséget arra, hogy a munkavállaló a felmondási védelemre okot adó tényt közölje, utóbb nem hivatkozhat alappal arra, hogy a munkavállaló tájékoztatási kötelezettségének hiányában a védelem nem érvényesül.
- [23] A felperes tájékoztatási kötelezettségét nem sértette meg, a felperes az e-maillal személyes, négy szemközti megbeszélést kezdeményezett, melyből az következett, hogy ő kívánt valamit közölni. Az pedig, hogy a munkáltató erre nem adott lehetőséget, nem írható a terhére. A felmondási védelem tehát fennállt, mivel a felperes a felmondásra irányuló munkáltatói szándék ismerete nélkül - attól teljesen függetlenül - kívánta az alperessel közölni a védelemre okot adó körülményt, annak befejezése a munkáltató magatartása miatt hiúsult meg.
- [24] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az iratokat a Pp. 253. § (4) bekezdése értelmében azzal küldte vissza, hogy a követelés összegszerűségéről a bizonyítást folytatni kell. A fellebbezés a végkielégítéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezést nem támadta, ezért a másodfokú bíróság azzal érdemben nem foglalkozott.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [25] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.M.2308/2013/22. számú ítéletének - a támadott közbenső ítélettel - tévesen megváltoztatott részével egyező tartalmú, a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte a felperes perköltség fizetésre kötelezésével.
- [26] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokból helytelen következtetést vont le, nem megfelelően mérlegelt, ezzel megsértette a Pp. 206. §-ában foglaltakat. Ezen túlmenően az Mt. 65. § (3) és (5) bekezdéseit nem a törvényszövegnek megfelelően értelmezte, annak tartalmát kibővítette, azt jogellenesen kiterjesztette, és a közbenső ítélete az Alkotmánybíróság 17/2014. (V.30.) számú határozatában foglaltakkal sem hozható párhuzamba.
- [27] Az Alkotmánybíróság akként értelmezte az elbíráláskor hatályos és alkalmazandó - egyebekben alkotmányellenesnek minősített - jogszabályt, hogy a munkavállaló különösen a várandósság első

szakaszában, amikor ennek külső jelei nincsenek, csakis úgy érvényesítheti a rá vonatkozó védelmet, ha az előírt tájékoztatást megadja. A gyermeket vállaló nőt a felmondás közlésétől függetlenül kötelezi arra a jogszabály, hogy tájékoztassa a munkáltatót a magán- vagy intim szférájába tartozó körülményekről. A munkavállaló arra kényszerül, hogy a várandósságról való tudomásszerzést követően haladéktalanul megadja a munkáltatónak a felmondási védelem érvényesítéséhez a kifogásolt rendelkezés által előírt tájékoztatást.

- [28] Az Alkotmánybíróság döntése szerint is a felperesnek kellett volna a munkáltatót tájékoztatni, és nem annak „tudakozódni”.
- [29] A másodfokú bíróság tényadat hiányában állapította meg a felperes előadása alapján azt, hogy a munkavállaló „a szabadságát abból a célból szakította meg, hogy közölje a várandósság tényét”.
- [30] A megbeszélésre, illetve találkozóra a felperes kérésére került sor, aki ott elmondhatta volna amit kívánt. Senki nem gátolta meg abban, ezért érthetetlen, hogy miként jutott egy bizonyítatlan körülmény folytán arra a megállapításra a másodfokú bíróság, hogy a munkáltató sértette meg együttműködési kötelezettségét.
- [31] Iratellenes a megállapítás, hogy nem adott a munkáltató lehetőséget a felperesnek arra, hogy tájékoztassa, hiszen kérésére személyes egyeztetés jött létre, ezen felül semmi sem zárta ki azt, hogy a felperes akár személyesen az ügyvezetőnek írt e-mailben adjon tájékoztatást az állapotáról.
- [32] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályában való fenntartására, és az alperes perköltség fizetésre kötelezésére irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [34] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. §-ának (2) bekezdése szerint értékelt felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján.
- [35] A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. A Kúria a rendelkezésre álló adatok alapján dönt [Pp. 275. § (1) bekezdés, BH2012.179., EBH2013.M.4.]. A felülvizsgálati eljárás során tehát csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves, vagy okszerűtlen következtetésre jutotta-e. Ilyen eredményre vezethet a bizonyítási teher szabályainak jogsértő alkalmazása, a bizonyítatlanság következményének nem megfelelő megvonása, jelen esetben azonban nem volt megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítékokat tévesen értékelte volna.
- [36] A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás alapján a felperes 2013. január 10-én szabadsága alatt részt vett ultrahang vizsgálaton, ezt követően jelezte a munkáltatónak, hogy 2013.

január 14-én munkába áll. Ezen a napon 15 óra 02 perckor e-mail üzenetet küldött, és négy szemközti egyeztetést kezdeményezett dr. K.R. ügyvezetővel, illetve kérte, hogy a megbeszélésen esetleg mindkét ügyvezető vegyen részt. Dr. K.R. 16 órát követően hívatta a felperest, azonban a megadott megbeszélés helyszínén nemcsak az ügyvezető, hanem a HR vezető és a HR asszisztens is jelen volt, akik közölték a felperessel jogviszonyának megszüntetését. A felperes ekkor adott tájékoztatást a várandós állapotáról.

- [37] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a felperes által küldött e-mail elindított egy „kommunikációs láncolatot”, és a levél tartalmából egyértelműen arra lehet következtetni, hogy a felperes személyes adatot kívánt a munkáltatóval megosztani, hiszen négy szemközti megbeszélést kezdeményezett.
- [38] A másodfokú bíróság okfejtése helytálló volt az Mt. 22. §-ára utalással, mivel a munkavállaló az Mt. 18. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségét – amely személyes adatainak megosztására vonatkozott – alaki kötöttség nélkül szóban is megtehetette.
- [39] Az alperes alaptalanul állította a felülvizsgálati kérelmében, hogy a felperest senki nem gátolta abban, hogy elmondja a megbeszélésen, amit kívánt. Ennek ellentmond dr. K.R. ügyvezető tárgyaláson tett nyilatkozata, amely szerint „A felperessel előre megbeszélt időpontban találkoztunk ... mikor a felperes bejött, elmondtam neki, hogy a munkaviszonyát megszüntetjük, és át kívántam nyújtani neki a felmondást. A felperes ekkor közölte velem, hogy „nem mondhattok fel nekem, mert terhes vagyok” (jegyzőkönyv, 2. oldal utolsó, és 3. oldal 1. bekezdés). Ezen ügyvezetői előadást erősítette meg Vetter Gy.G. (jegyzőkönyv, 8. oldal 1. bekezdés), és B.M. (jegyzőkönyv, 9. oldal 3-4. bekezdés). Mindebből következően az volt megállapítható, hogy a felperestől az alperes nem érdeklődött aziránt, hogy miért kezdeményezte e-mailben a megbeszélést, és nem adott számára lehetőséget a várandós állapotának bejelentésére a felmondást megelőzően.
- [40] A fentiekből következően az alperes megsértette az Mt. 65. §-ának (3) és (5) bekezdésében foglaltakat, felmondása ezért jogellenes volt.

A döntés elvi tartalma

- [41] Amennyiben a munkavállaló által az ügyvezetőnél kezdeményezett megbeszélésen a munkáltató nem ad lehetőséget a munkaviszony megszüntetés szempontjából lényeges, a felmondási védelmet megalapozó körülmény (várandós állapot) közlésére, nem hivatkozhat alappal arra, hogy az a munkavállalót nem illeti meg a jogviszony megszüntetést megelőző tájékoztatási kötelezettség elmaradása miatt [Mt. 22. §, 65. § (3) és (5) bekezdés].

Záró rész

- [42] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.
- [43] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, melynek összegét a Kúria a pertárgy értékére és a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel állapította meg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdés szerint.
- [44] Az alperes az illeték fizetésére az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján köteles. Az illeték összege szerint ennek mértéke 70.000 forint, ezért az alperes az általa tévesen lerótt további 214.300 forintot visszaigényelheti az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. tv. (Itv.) 80. § i) pontja alapján.
- [45] A kérelmet az elsőfokú bíróságnál és az illetékes adóhatóságnál nyújthatja be.
- [46] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. február 1.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró